

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 143/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. T., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. V. J., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5CoD/24/2007 z 29. novembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. T. o d m i e t a pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. apríla 2008 doručená sťažnosť Ing. J. T., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. V. J., Ž., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského

súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5CoD/24/2007 z 29. novembra 2007 (ďalej aj „uznesenie z 29. novembra 2007“ alebo „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 28. augusta 2007 odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. D 750/2001, Dnot 92/2001 z 30. júla 2007 vo veci prerokovania dedičstva po poručiťke E. T., rod. G., naposledy bytom Ž. (ďalej len „poručiťka“). Svoje odvolanie odôvodnil tým, že v konaní, ktoré viedlo k vydaniu napadnutého uznesenia došlo k procesným chybám, ktoré mohli mať vplyv na správnosť rozhodnutia. Sťažovateľovi ako účastníkovi konania v tejto veci nebolo umožnené vyjadriť sa ku všetkým dôkazom predloženým v tomto konaní. Ďalej sťažovateľ vo svojom odvolaní uviedol, že okresný súd nesprávne určil čistú hodnotu dedičstva po poručiťke a „*v rozpore so zákonom a výsledkami dokazovania vykonal vyporiadanie majetku BSM medzi poručiťku a pozostalého manžela*“.

Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol 29. novembra 2007 tak, že uznesenie okresného súdu z 30. júla 2007 potvrdil. Sťažovateľ sa až z doručeného uznesenia krajského súdu z 29. novembra 2007 dozvedel, že k podanému odvolaniu sa vyjadril dedič Ing. L. T., avšak jeho vyjadrenie nebolo sťažovateľovi doručené. V uvedenom vyjadrení sú podľa sťažovateľa uvádzané skutočnosti, ktoré „*doposiaľ v konaní neboli uvádzané a sú zavádzajúce*“, a je nesporné, že k nim krajský súd v napadnutom rozhodnutí prihliadal. Krajský súd rozhodol v tejto veci bez nariadenia pojednávania, čím podľa sťažovateľa „*porušil jeho základné ľudské právo na spravodlivý súdny proces formou odňatia práva na vyjadrenie sa ku všetkým dôkazom, ktoré v konaní boli vykonané*“.

Podľa sťažovateľa sa krajský súd v napadnutom rozhodnutí dostatočne nevysporiadal s dôvodmi jeho odvolania, o čom svedčí aj to, že „*Zo 16-tich strán napadnutého uznesenia odvolací súd odôvodneniu svojho rozhodnutia venoval celkovo 12 riadkov (na str. 16), aj to všeobecne znejúcimi vetami*“. Napadnutému rozhodnutiu sťažovateľ vyčítal aj skutočnosť, že sa v ňom krajský súd nezaoberal „*ani jednou z uplatnených procesných či hmotne právnych skutočností, o ktoré sťažovateľ oprel svoje odvolanie. Rozhodnutie s takýmto odôvodnením, ktoré preukazuje prístup súdu k prejednávanej veci a k rešpektovaniu*“.

ústavného práva účastníka konania na spravodlivý proces, nemôže byť ani preskúmateľné, pretože nie je na ňom čo skúmať. Porušovateľ v odôvodnení svojho potvrdzujúceho uznesenia nevysvetlil, ani jasne ani stručne ani výstižne, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých vychádzal či akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, či ako a prečo vec právne posúdil. Jeho odôvodnenie nemožno hodnotiť ako odôvodnenie presvedčivé. Odôvodnenie uznesenia porušovateľa je svojim obsahom iba opisom prvostupňového rozhodnutia, odvolania sťažovateľa a vyjadrenia spoludediča, ktoré urobil a podal až v odvolacom konaní. Absentuje v ňom to podstatné, a to vlastnými slovami súdu formulované hodnotenia a závery, podopreté v konaní dokázanými a preukázanými skutočnosťami“.

Podľa sťažovateľa napadnutým rozhodnutím krajského súdu bolo porušené jeho základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. V súvislosti s namietaním porušenia tohto základného práva sťažovateľ poukázal na nesprávnosť záveru krajského súdu, podľa ktorého „všetkých 21 parciel musí dediť jeden dedič a ostatných ako možných vlastníkov vylúčil“, ktorý je podľa neho v rozpore s cieľom zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.“).

Sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) z dôvodu, že mu ako účastníkovi súdneho konania bola postupom krajského súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Sťažovateľ si myslí, že „dovolacie konanie je nesporné konanie o iných právach sťažovateľa ako o porušení ústavných a zákonných ľudských právach“, preto podal pred rozhodnutím najvyššieho súdu o dovolaní aj sťažnosť ústavnému súdu z dôvodu „opatrnosti zachovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby ním podanú sťažnosť prijal a vyslovil, že jeho základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základné právo na verejné prerokovanie jeho veci a vyjadriť sa ku všetkým

vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli uznesením krajského súdu z 29. novembra 2007 porušené, a súčasne žiadal, aby napadnuté uznesenie zrušil.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/2000, I. ÚS 17/01).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na verejné prerokovanie svojej veci a vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu z 29. novembra 2007. K porušeniu uvedených sťažovateľových práv malo dôjsť tým, že:

- krajský súd na prerokovanie uvedenej veci nenariadil pojednávanie a napriek tomu, že mu nedoručil vyjadrenie ďalšieho účastníka tohto konania, ku ktorému v rámci svojho rozhodnutia prihliadal, rozhodol bez pojednávania len na základe listinných dôkazov

predložených účastníkmi, čím sťažovateľovi odňal právo vyjadriť sa ku všetkým dôkazom v tomto konaní, a porušil tak jeho základné právo na spravodlivý súdny proces,

- odôvodnenie napadnutého uznesenia je príliš stručné, resp. z celkového počtu 16 strán sa samotnému odôvodneniu rozhodnutia krajský súd venoval celkovo len v 12 riadkoch a zároveň sa v ňom nevysporiadal s „*ani jednou z uplatnených procesných či hmotne právnych skutočností, o ktoré sťažovateľ oprel svoje odvolanie*“,

- krajský súd podľa sťažovateľa porušil jeho právo vlastniť majetok, pretože v rozpore s ustanoveniami zákona č. 180/1995 Z. z. rozhodol o nadobudnutí dedičstva k predmetným pozemkom len jednému z dedičov s odôvodnením, že uvedený zákon zakazuje drobenie poľnohospodárskej a lesnej pôdy.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že krajský súd vo veci vedenej pod sp. zn. 5CoD/24/2007 rozhodoval o odvolaní sťažovateľa podanom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. D 750/2001, Dnot 92/2001 z 30. júla 2007, ktorým došlo k vyporiadaniu dedičstva po poručiťke formou potvrdenia nadobudnutia dedičstva dedičom podľa ich dedičských podielov v zmysle § 185q ods. 1 písm. d) OSP s prihliadnutím na započítanie daru jednému z dedičov v zmysle § 484 Občianskeho zákonníka, ako aj s prihliadnutím na § 21 a nasl. zákona č. 180/1995 Z. z.

V sťažnosti sťažovateľ namietal, že k porušeniu jeho základného práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy došlo v súvislosti s tým, že mu nebolo doručené vyjadrenie druhého účastníka konania.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež namietal, že uznesením z 29. novembra 2007 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd konštatuje, že podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a podľa § 49 zákona o ústavnom súde je daná právomoc ústavného súdu chrániť základné práva a slobody len vtedy, ak o tejto ochrane nerozhoduje iný súd. Ústavný súd je preto v súlade so svojou

právomocou oprávnený chrániť základné práva a slobody fyzických osôb alebo právnických osôb len vtedy, ak o takej ochrane nerozhoduje žiaden iný súd, alebo tiež v prípade, ak základné práva alebo slobody porušil všeobecný súd svojím rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom a toto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah súvisí s právom na súdnu ochranu a princípmi spravodlivého súdneho procesu, pričom neexistuje zákonná možnosť nápravy takeého porušenia v konaní pred všeobecnými súdmi.

Podľa ústavného súdu podstata tejto sťažovateľovej námietky spočíva v naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ možnosť podať proti uzneseniu z 29. novembra 2007 dovolanie využil a v súčasnosti prebieha dovolacie konanie, v ktorom sa domáha zrušenia označeného rozhodnutia ako nezákonného a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Vzhľadom na uvedené bola sťažnosť sťažovateľa v tejto časti v súlade s princípom subsidiarity podľa čl. 127 ústavy na jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnutá pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2008